

Леся Кравченко

канд.пед. наук, доцент

ORCID ID: [http:// orcid.org/0000-0001-7012-3709](http://orcid.org/0000-0001-7012-3709)

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПІДТРИМКИ ІНОЗЕМНИХ
СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ АДАПТАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ В
УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ**

kravchenkolesiav@gmail.com

Інтеграційний процес, що відбувається в міжнародному співтоваристві, сприяє формуванню єдиного світового освітнього простору, що проявляється в уніфікації освітніх стандартів, спеціальностей, методик, курсів тощо в закладах вищої освіти більшості країн світу. Відкриті освітні простори дозволяють підвищувати мобільність здобувачів вищої освіти та співпрацю між викладачами закладів вищої освіти із різних країн, що, безсумнівно, допоможе досягти успіху в обраній професії, покращити систему працевлаштування випускників, підвищить статус країни в міжнародному співтоваристві у сфері освіти.

Відтак українські заклади вищої освіти стикаються з необхідністю змінювати традиційні методи навчання та робити все більший акцент на зв'язках з іноземними університетами та участі в програмах академічної мобільності. При цьому актуальною залишається адаптація учасників програм міжнародної академічної мобільності до іншомовного соціокультурного середовища та освітнього простору в цілому.

На сьогодні академічна мобільність здобувачів вищої освіти є одним із найважливіших напрямів міжнародного співробітництва й Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Метою міжнародного співробітництва є розвиток міжнародних відносин університету для його інтеграції у світову та європейську систему освіти та зростання авторитету у світі; організація та забезпечення міжнародної академічної мобільності викладачів та студентів; підвищення рівня кваліфікації

викладачів УДПУ шляхом координації наукових і науково-педагогічних контактів з навчальними закладами зарубіжних країн в рамках міжнародних освітніх та наукових програм та на підставі угод про співпрацю з університетами-партнерами та іноземними науковими та освітніми організаціями. Спільна робота із зарубіжними партнерами спрямовується на підготовку фахівців; проведення міжнародних наукових конференцій, симпозіумів, семінарів та робочих зустрічей; членство в міжнародних наукових, освітніх, адміністративних структурах, асоціаціях, товариствах; відзначення наукових досягнень університету на міжнародному рівні; співробітництво щодо міст-побратимів [1].

До основних завдань в площині міжнародної співпраці в університеті відносять: планування спільних програм міжнародного співробітництва з іноземними навчальними закладами, організаціями, асоціаціями в галузі науки та освіти; організація участі у програмах міжнародного обміну, стажування та практики аспірантів, докторантів, педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників та студентів УДПУ; реалізація спільних міжнародних освітніх заходів; надання необхідної організаційної та методичної допомоги структурним підрозділам, факультетам і кафедрам у встановленні та підтримці міжнародних зв'язків; здійснення інформаційної та рекламної роботи з метою пошуку нових університетів-партнерів та розширення географії міжнародних зв'язків УДПУ; проведення прийомів офіційних іноземних делегацій та окремих фахівців згідно з розпорядженням ректора та вимогами протоколу; активізація участі структурних підрозділів університету в міжнародних освітніх та наукових проектах [1].

Проблемою адаптації іноземних студентів до навчання у закладах вищої освіти переймалися такі науковці: П. Адлер, І. Гребеннікова, В. Гриценко, М. Іванова, С. Лисгаард, В. Мушарапова, Г. Павловець, Т. Стефаненко, Г. Триандіс, С. Шестопалова, Н. Шагліна. Питання педагогічної підтримки іноземних студентів у процесі адаптації до навчання цікавили О. Гукаленко, Т. Кіящука, О. Мариненка, О. Михайлову, О. Орехову, Н. Титкову, А. Черч, Т. Язвинську.

Основними формами академічної мобільності студентів є: навчання за програмою студентського обміну університетів-партнерів, навчання за спільними освітніми програмами, що реалізуються УДПУ та університетами-партнерами, мовні та наукові стажування, участь у конференціях тощо.

Як свідчить досвід навчання іноземних студентів – всі вони мали різний ступінь адаптації до нових умов навчання, а деякі студенти навіть мали труднощі з адаптацією.

Складність групової роботи в освітньому процесі українських та іноземних студентів пов'язана переважно з необхідністю індивідуального підходу до студентів-іноземців. Можна констатувати той факт, що для розвитку професійної компетентності іноземних студентів найбільш прийнятною формою навчання є формування окремих груп, що складаються лише з іноземних студентів. Проте спільне навчання українських та іноземних студентів допомагає більш ефективно розвивати мовну та комунікативну компетенцію останніх [2, с.191].

У процесі майже дев'яти років роботи зі студентами-іноземцями, викладачі зазначили, що ефективною адаптацією іноземних студентів є використання підходу, орієнтованого на кожного окремого студента, ІКТ, наочних методів навчання та специфічних методів роботи викладачів, які мотивують студентів до навчання.

Поміж іншого, для повного полегшення адаптації іноземних студентів заклад, що приймає на навчання, повинен забезпечити фізичне, соціальне та академічне здоров'я таких студентів. Для цього необхідно створити такі педагогічні умови:

1. організаційні (моніторинг стану здоров'я, забезпечення комфортних умов проживання, впровадження оздоровчих технологій);
2. соціально-психологічні (проведення психологічних тренінгів, організація позанавчальних заходів, моніторинг психологічної атмосфери в академічних групах, робота куратора, тощо);

3. дидактичні (проведення індивідуальних консультацій, тьюторський супровід, формування навчальних планів, адаптованих для даної категорії студентів, упровадження наочних методів навчання, тощо) [3, с. 84].

Не менш важливим для вирішення проблеми швидкої адаптації іноземних студентів є подолання мовного бар'єру. Відомо, що знання мови країни перебування дає будь-якому іноземцю значну перевагу, будучи «ключем» для полегшення адаптації до нового середовища. Якщо метою перебування за кордоном є освіта, знання мови зазвичай пропорційне успішності.

Насамкінець хотілось би зазначити, що академічна мобільність студентів є однією з найважливіших складових вищої освіти. Це не лише надзвичайно важливий процес для особистісного та професійного розвитку здобувача вищої освіти, але й один із найважливіших аспектів інтеграції українських університетів і науки в міжнародний освітній простір.

Література

1. Міжнародна співпраця Нормативна база : веб-сайт.

URL:<https://udpu.edu.ua/mizhnarodne-spivrobitnytstvo/meta-ta-zavdannia-mizhnarodnoho-spivrobitnytstva> (дата звернення 07.05.2022).

2. Кондратова Н.О. Проблеми адаптації студентів ВНЗ: зміст, форми, психологічна специфіка. Психологія: зб. наук. праць. - Вип. 2. - Київ: НПУ, 2009. - С. 189-196.

3. Черкаський А. В. Психолого-педагогічні умови адаптації студентів в освітньому середовищі. *Забезпечення якості вищої освіти* : матеріали 49-ї наук.-метод. конф. ОНАХТ, (м. Одеса, 11–13 квіт. 2018 р.) Одеса, 2018. С. 83–85.